

ROGIER, Charles Latour, journalist, advocaat, staatsman (Saint-Quentin 17 augustus 1800 - Sint-Joost-ten-Node 27 mei 1885).

Kleinzoon van een Henegouws koopman, deed middelbare studie te Avesnes en (van 1813 af) te Luik, waar hij in 1826 het doctoraat in de rechten behaalde. Beïnvloed door verlichte en sociale denkers voerde hij in de Luikse pers een felle oppositie tegen de politiek van Willem I. Rogier gaf de beslissende wending aan het militaire welslagen van de Belgische Revolutie. Hij verwierf hierdoor een grote populariteit, werd lid van het Voorlopig Bewind, zetelde in het Nationaal Congres en was van 1831 tot zijn overlijden liberaal volksvertegenwoordiger.

Als minister van Binnenlandse Zaken van 1832 tot '34 had Charles Rogier een belangrijk aandeel in de bestuurlijke en administratieve organisatie van België. Deze was geheel Franstalig. De verfransing werd nog versterkt door de benoeming van Walen en Fransen in Vlaanderen. Rogier zelf was gedurende zeven jaren gouverneur van de provincie Antwerpen (1831-'32 en 1834-'40). In het kabinet-Lebeau (1840-'41) beheerde hij Openbare Werken. Zelf leidde hij de regering in 1847-'52 en in 1857-'67, was minister van Binnenlandse Zaken en van 1861 af minister van Buitenlandse Zaken.

De eerste regering-Rogier werd al dadelijk geconfronteerd met de economische crisis, die vooral de Vlaamse gewesten trof. Ze nam doeltreffende maatregelen. Ook stelde minister Rogier voor, de studie en het gebruik van de Franse taal in Vlaanderen uit te breiden, opdat Vlamingen gemakkelijker werk zouden vinden in Wallonië. Wat Rogier hier uit economische noodzaak bepleitte, verwachtte hij op lange termijn ook van de politieke en sociale druk : overschakelen van het „Vlaams” naar de Franse taal door de Vlamingen, zoals de Walen hun dialect verlieten, om allen door de eenheid van taal te versmelten tot „une famille belge”. Deze Belgische visie, één staat - één volk - één taal, kwam onvermijdelijk in conflict met de Vlaamse gedachte, zodra deze zich politiek manifesteerde en, uitgaande van het volksdualisme binnen de Belgische staat, eisen stelde betreffende het officieel taalgebruik in Vlaanderen. Dit geschiedde in duidelijke termen door de Grievencommissie (1856-'57). Rogier verzette zich tegen de publicatie van het Verslag van de Commissie. Toen dit toch werd gepubliceerd, liet Rogier een tegenrapport verspreiden (maart 1859). De regeringsleider verweet de Commissie gebrek aan vaderlandsliefde en rechtvaardigheidszin. Hij bestempelde sommige Vlaamse eisen als ongegrond, andere als niet te verwezenlijken (vooral om financiële redenen), terwijl hij bepaalde eisen reeds ingewilligd achtte. Met dit laatste doelde hij op de regeringssteun aan de Vlaamse letterkunde. In werkelijkheid was deze begunstiging vrij gering, paternalistisch en politiek gericht.

Charles Rogier heeft getracht de verschuiving van literair-taalkundige naar politieke doelstellingen in de V.B. te stuiten. Rogiers anti-Vlaamsgezindheid wordt nog meer verklaard door zijn gevoel van verbondenheid met het België dat hij had helpen creëren en vormen - daarvoor mag hij terecht

een staatsman worden genoemd - en waarvan hij de stabiliteit in gevaar zag door de V.B. Daar kwam nog bij dat hij de V.B. beschouwde als een produkt van de Vlaamse geestelijkheid, twijfelde aan de representativiteit ervan en ze zelfs nadelig meende voor de Vlamingen zelf, omdat „le mouvement flamand pouvait, jusqu'à un certain point, retarder la propagation du français dans les provinces flamandes, chose qui serait contraire à l'intérêt de ces provinces elles-mêmes”.

WERKEN: *Vraegpunt van Vlaenderen. Redevoering uitgesproken door M. Rogier, minister van binnenlandsche zaken, in de zitting van 4 december 1847 by het vragen van een krediet van 500.000 franken* (vertaling uit het Frans) (1847); - *Langue flamande. Observations du Gouvernement sur le rapport de la commission chargée d'examiner les dispositions à prendre dans l'intérêt de la langue et de la littérature flamande*, in *Documents Parlementaires. Recueil des pièces imprimées par ordre de la Chambre des Représentants* (1858-'59, III, nr. 123).

LITERATUUR: E. Discailles, *Charles Rogier (1800-1885)*, 4 dln. (1893-'95); - L. Willems, *Minister Rogier en zijn ontwerp van eene Vlaamsche Academie*, in *Verslagen en Mededeelingen der Kon. Vl. Academie voor Taal- en Letterkunde* (17 mei 1899, p. 91-131); - L. Willems, *Over twee antivlaamsche brieven toegeschreven aan Minister Rogier*, in *Verslagen en Mededeelingen der Kon. Vl. Académie voor Taal- en Letterkunde* (6 augustus 1902, p. 53-90); - P. Fredericq, *Schets eener Geschiedenis der Vlaamsche Beweging*, I (1906); - L. Picard, *Geschiedenis van de Vlaamsche en Groot-Nederlandsche Beweging*, I (1937); - H.J. Elias, *Geschiedenis van de Vlaamse Gedachte*, I, II en III (1963-'64); - Th. Luykx, *Politieke geschiedenis van België van 1789 tot heden* (1964); - E. de Bock, *Ondergang en herstel of het begin van de „Vlaamse Beweging”* (1970).

MARC D'HOKER